

WATERTEATER

REIS NAAR WASHINGTON EN NEW YORK

NEDERLANDS GEBARENTHEATER IN

WASHINGTON en NEW YORK

2 tot en met 16 september 1990

INHOUDSOPGAVE

1. VOORWOORD	1
2. HET PROGRAMMA	2
Dagdromen, Zeedromen	
De Ontmoeting	
De Zwarte Kat	
Gedichten	
3. NEW YORK	4
De voorstellingen	
Gesprek met Bruce Hlibok	
4. GALLAUDET UNIVERSITY	8
Workshops	
Voorstelling De Ontmoeting	
Gesprek met Calyton Valli	
Gesprek met Jennifer T. Macmillan en Janet Weinstock (MSDD)	
Studie in de bibliotheek	
I Didn't Hear That Color	
5. TOEKOMSTPLANNEN	13
6. BIJLAGEN	14

1. VOORWOORD

Van zondag 2 tot en met zondag 16 september bezochten wij, Wim Emmerik (akteur), John van Gelder (akteur) en Mieke Julien (tolk) New York en Washington. Het doel van de reis was om in beide plaatsen een aantal voorstellingen en workshops te geven en kontakten te leggen met doven en horenden die op het gebied van dovencultuur en theater in gebarentaal ervaring hebben.

Het idee voor het bezoek aan New York was ontstaan tijdens een ontmoeting met Bruce Hlibok uit New York, die in november 1989 Amsterdam bezocht op verzoek van de organisatoren van het Internationaal Gebarentheaterfestival. Bruce Hlibok is een dove acteur, regisseur en scriptschrijver. Hij studeerde scenario schrijven aan de New York University en volgde de professionele school van het National Theatre of the Deaf. Hij speelde op Broadway in de musical Runaways, had een rol in vijf televisieseries en schreef acht toneelstukken. Tijdens zijn verblijf in Amsterdam heeft hij ons zien optreden en was daar erg enthousiast over.

Tijdens het wereldkongres The Deaf Way, dat in de zomer van 1989 op Gallaudet University werd gehouden, ontmoetten we Bob Daniels. Daniels is oorspronkelijk afkomstig uit Californië, maar werkt sinds kort op Gallaudet University, de enige universiteit voor doven ter wereld, als staf lid 'public relations' en als regisseur van het theatergezelschap van de universiteit. Tijdens die ontmoeting werd de vruchtbaarheid van een uitwisseling besproken op het gebied van theater. Bob Daniels bezocht in maart van dit jaar Nederland om gesprekken te voeren met de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht over de plannen om een theateropleiding voor doven te starten en hij had tevens gesprekken met de acteurs van het Handtheater.

Besloten werd om een bezoek aan New York en Washington te combineren. Bruce Hlibok nam de verantwoordelijkheid op zich voor het gedeelte in New York en Bob Daniels organiseerde het bezoek aan Gallaudet University in Washington.

Wim Emmerik

John van Gelder

Amsterdam, november 1990.

2. HET PROGRAMMA

Stichting Handtheater, waar wij deel van uitmaken is een kollektief van dove spelers. De stichting heeft als doelstelling: het bevorderen van en bekendheid geven aan dovencultuur, in het bijzonder op het gebied van gebarentheater en non-verbale expressie.

De stichting geeft voorstellingen in Nederlandse Gebarentaal, workshops op het gebied van gebarentheater en non-verbale expressie, vertaalt 'horende' theaterstukken in Nederlandse Gebarentaal en ontwikkelt produkties in deze taal.

Wij zijn bovendien docent in Nederlandse Gebarentaal en Wim Emmerik is daarnaast ook betrokken bij het onderzoek dat de Universiteit van Amsterdam, Algemene Taalwetenschap, naar gebarentalen doet.

In New York en Washington brachten wij drie toneelstukken, ieder van ongeveer veertig minuten. Daarnaast deklameerden we een achttal gedichten in Nederlandse Gebarentaal.

Dagdromen, zeedromen (John van Gelder)

Dagdromen, zeedromen is op basis van improvisatie ontstaan. Het is een impressie van een duik in de diepzee. De duiker ontmoet allerlei vissen, een rog, een haai, scholen kleine visjes, anemonen en zee-egels.

Het is een poëtisch stuk met sterk mimische elementen. Het wordt dan ook niet getolkt, omdat ook mensen die de Nederlandse Gebarentaal niet machtig zijn het vrijwel moeiteloos kunnen volgen.

De Ontmoeting (Wim Emmerik en John van Gelder)

De Ontmoeting is op basis van een idee van John van Gelder door improvisatie ontstaan. Het stuk verhaalt van de confrontatie tussen twee culturen, die van de Indianen en de blanken. In vijf korte scènes is via een terugblik te zien wat er gebeurd is met de natuur en de cultuur van Amerika. De Ontmoeting wordt gespeeld in Nederlandse Gebarentaal. Er is voor gekozen alleen de tweede en vierde scène te tolken. De eerste scène is weliswaar voor mensen die geen Nederlandse Gebarentaal beheersen moeilijk te volgen, maar het heeft duidelijke voordelen de eerste scène in stilte te laten spelen om de schoonheid van de beweging beter te laten uitkomen.

De Zwarte Kat van Edgar Allan Poe (Wim Emmerik)

Het verhaal De Zwarte Kat is bewerkt en vertaald in Nederlandse gebarentaal. Met dit stuk heeft Wim Emmerik vooral willen laten zien wat de mogelijkheden zijn van de Nederlandse Gebarentaal om een bestaand verhaal in weer te geven. De Zwarte Kat wordt in zijn geheel getolkt.

Gedichten

We hebben een kort poëzie-programma met de titel Vingerafdruk. In dit programma zijn vier eigen gedichten opgenomen en vier vertalingen van gedichten van Ernst van Altena en Simon Vinkenoog. De gedichten worden eerst in Nederlandse Gebarentaal gedeklaameerd en daarna door een tolk vertaald.

Voorafgaand aan de reis zijn de teksten van de toneelstukken en gedichten door Kevin Cook in het Engels vertaald.

3. NEW YORK

De voorstellingen

Van zondag 2 tot en met maandag 10 september verbleven we in New Jersey, vlakbij New York, in het huis van Bruce Hlibok dat hij voor deze gelegenheid aan ons had afgestaan. Ons werkschema zag er als volgt uit:

maandag	3	repetities
dinsdag	4	repetities, bespreking lichtplan met de technicus
woensdag	5	dekorstukken maken, licht inhangen en afstellen
donderdag	6	eerste voorstelling
vrijdag	7	tweede voorstelling
zaterdag	8	derde voorstelling

De voorstellingen vonden plaats in Tada Theatre, een klein theater in Greenwich Village, aan de 120 West 28th Street. De zaal heeft een capaciteit van 60 zitplaatsen. De voorstellingen werden door 170 mensen bezocht, doven en horenden.

De reacties op de voorstellingen waren zeer positief. Men was lichtelijk verbaasd dat Nederlanders tot een dergelijke prestatie in staat bleken te zijn. In de dovengemeenschappen in het buitenland heeft Nederland niet zo'n goede naam, omdat het onderwijs aan doven in Nederland tot een paar jaar geleden overwegend 'oraal' was, dat wil zeggen gericht op leren spreken en liplezen. Gebaren zijn dan ook in Nederland meer dan 100 jaar onderdrukt geweest.

De dove mensen onder het publiek waren ook onder de indruk van het feit dat ze de Nederlandse Gebarentaal zo goed konden volgen. Gebarentalen zijn namelijk niet internationaal. In Amerika gebruiken doven American Sign Language (ASL) dat een heel ander lexicon heeft dan de Nederlandse Gebarentaal.

De horende mensen waren zeer te spreken over de Engelse teksten van de tolk, die volgens hen heel goed waren vertaald.

Gesprek met Bruce Hlibok

Na een bezoek te hebben gebracht aan New York Deaf Association, waar Bruce Hlibok de cursussen in ASL koördineert, hebben we 's avonds met hem een gesprek gehouden over de situatie van het Amerikaanse theater in gebarentaal. Hieronder volgt van dit gesprek een korte weergave.

Is er een theateropleiding voor doven in Amerika?

Ja, er zijn meerdere opleidingen. Bijvoorbeeld aan Gallaudet University kunnen studenten een opleiding volgen aan het Department of Drama. Het National Theatre of the Deaf heeft ook een eigen school. Het probleem bij deze opleidingen is echter dat horenden teveel een vinger in de pap hebben. De stukken die studenten spelen zijn vaak 'horende' theaterstukken, die zijn vertaald en zij worden ook vaak geregisseerd door horende mensen. Dat geeft dezelfde problemen als wanneer een vrouwenemancipatie-groep geleid wordt door een man.

Je kan wel bestaande horende toneelstukken of verhalen nemen. De Zwarte Kat, zoals Wim die speelt, is uitstekend, omdat Wim goed contact heeft met het verhaal en de vertaling in gebaren.

Ik heb er een hekel aan als dove acteurs doen alsof zij horend zijn. Bijvoorbeeld op het toneel met een hoorn aan het oor telefoneren. Dat is net zo vreemd als blanken die zichzelf zwart schminken om een neger te kunnen spelen.

Wat vind je ervan als horenden meespelen in gebarentheater?

Horenden moeten niet de rol van een dove spelen. Dat kunnen doven het beste zelf. Natuurlijk kunnen horenden wel de rol van een horende spelen, zoals William Hurt in de film Kinderen van een Mindere God.

We willen jonge dove mensen bij het theater betrekken. Hoe moeten we dat doen?

Door toneel te spelen uit het dagelijks leven. Haal de verhalen uit de dovenclub, de roddels, de verhalen over trouwen, kinderen krijgen, scheiden, leven en dood. Dan herkennen de doven het toneel en kunnen zich identificeren.

Het is ook belangrijk iedereen in zijn eigen waarde te laten. Konkurrentie maakt het doventheater kapot. Jij (tegen Wim) moet Dagdromen, zeedromen niet afpakken van hem en jij (tegen John) moet De Zwarte Kat niet afpakken van hem.

Moeten we werken met een dove of een horende regisseur?

Dat maakt niet uit. Het belangrijkste is dat de regisseur respect heeft voor doven. Als een horende regisseur neerkijkt op doven, regisseert hij aapjes. Jullie kunnen ook meerdere horende regisseurs uitnodigen. Laat iedereen kijken en opschrijven wat hij wel of niet goed vindt. Video-opnames zijn ook goed, maar hard. Niet iedereen kan er tegen om zichzelf te zien.

Een regisseur is belangrijk. Je kan niet zonder een regisseur. Het is hetzelfde als een aannemer. Je kan geen huis bouwen zonder aannemer. Als ik regisseur,

hebben de meeste spelers een hekel aan mij. Dat maakt niet uit. Ik vreet ze op en spuug ze weer uit. Tijdens de repetities ben ik keihard en daarbuiten ben ik zacht en vriendelijk.

Theater heeft een harde leiding nodig. Ik heb bijvoorbeeld een vrouw die een rol speelde in mijn toneelstuk eruit gegooid, drie avonden voor de eerste voorstelling. Zij kwam altijd te laat of ze kon niet komen, nam een hondje mee naar de repetitie en leerde haar teksten thuis niet goed. Eruit dus.

Wat doe je met spelers die niet goed gebaren?

Je moet spelers goed uitkiezen. Spelers die de gebarentaal goed beheersen. Niet iedereen hoeft even goed te zijn. Er mag best een superstar bij zijn!

Heb je altijd tolken bij je toneelstukken?

Dat is afhankelijk van het stuk. Sommige stukken hoeven niet getolkt te worden.

Tolken kunnen voor het toneel zitten, niet zichtbaar en dan stem-tolken. Tolken kunnen ook meespelen op het toneel, dus zelf een rol spelen.

Je moet niet alles laten tolken. Als jij (een dove) een mes pakt op het toneel en je snijdt jezelf, moet je zelf schreeuwen van pijn en niet de tolk 'au,au!' laten zeggen!

Als je meerdere voorstellingen geeft, zorg er dan voor dat 75% wordt getolkt en 25% niet. Zorg ervoor dat op belangrijke dagen (bijv. in het weekend) er een tolk aanwezig is.

Soms moeten tolken en spelers samen oefenen, maar niet altijd. Laat de spelers ook repeteren zonder tolken en de tolken repeteren zonder de spelers.

Hoe moet je bestaande stukken in gebarentaal vertalen? Doven kunnen namelijk niet goed lezen.

Laat een tolk het verhaal of toneelstuk in gebaren vertalen. Kijk er goed naar. Als het nodig is, herhaal het dan nog een keer. Alle spelers moeten het verhaal begrijpen. En dan aan het werk.

Zijn er speciale regels voor gebarentheater?

Oogcontact is heel belangrijk voor doven. Zonder oogcontact is er geen communicatie. De spelers moeten elkaar dus aankijken als zij met elkaar gebaren. Of wegstijven als zij geen contact willen.

Je kan ook stiekem gebaren, met je rug naar de andere spelers toe. Het publiek kan het wel zien, de andere speler(s) niet. Dat is ook mooi. Je kan ook met spiegels werken.

De gebaren moeten worden aangepast. Je kan op het toneel geen hele kleine gebaren maken. Het publiek moet de gebaren goed kunnen zien. Je kan wel van

opzij gebaren, maar dan moet ie goed nadenken over de vorm van het gebaar. Is het van opzij nog duidelijk?

Gebarentheater moet niet worden gespeeld in grote zalen. Maximaal 100 personen per zaal, niet meer. In grotere zalen kan het publiek de gebaren niet meer zien. En bij gebarentheater is het belangrijk dat het publiek dicht bij de spelers zit.

Er zijn zoveel verschillende soorten theater, zwaar en licht, ernstig en grappig. Wat moet je kiezen?

Laat dat afhangen van het seizoen. Zo is De Ontmoeting goed voor de herfst, De Zwarte Kat voor de winter en Dagdromen, zeedromen voor de lente. Wissel steeds af.

Wat doen jullie met namen?

Bijvoorbeeld in De Ontmoeting vertel jij (John) over Columbus. Het is dan belangrijk dat je een keer C O L U M B U S vingerspelt en daarna het naamgebaar van Columbus laat zien. (Doven vingerspellen elkaars naam niet steeds weer. Zij bedenken voor iedereen een naamgebaar. Dat gaat veel sneller dan de hele naam iedere keer weer vingerspellen. Zo heeft Wim Emmerik als naamgebaar 'de W die danst'. dat is een combinatie van de letter W uit het vingerspelalfabet en het gebaar voor ballet.)

4. GALLAUDET UNIVERSITY. WASHINGTON DC

Gallaudet University is de enige universiteit voor doven op de wereld. In 1864 werd Gallaudet als college erkend door Abraham Lincoln. In 1986 kreeg Gallaudet de status van universiteit en in 1988 kreeg Gallaudet zijn eerste dove president, na een studentenrevolte. Er studeren 2300 dove en slechthorende studenten. Er kunnen 40 verschillende studies worden gevolgd, zoals kunstgeschiedenis, management, scheikunde, opvoedkunde, psychologie, Frans, informatica, om maar wat te noemen.

Ongeveer 30% van het wetenschappelijk personeel is zelf doof. Iedere medewerker is verplicht om op de campus gebaren te gebruiken. Voor buitenlandse studenten zijn ook verschillende opleidingen mogelijk.

Op de campus zijn tevens een basisschool, Kendall Demonstration Elementary School en een middelbare school, Model Secondary School for the Deaf (MSSD), gevestigd. Tevens zijn er het International Centre on Deafness (ICD) en het National Information Centre on Deafness te vinden. Gallaudet heeft de meest uitgebreide kollektie boeken, films en videotapes op het gebied van dovencultuur, dovengeschiedenis en gebarentalen.

Wij logeerden op de campus in een appartement voor gasten. Ons werkschema zag er als volgt uit:

dinsdag	11		reis van New York naar Washington per auto
woensdag	12		voorbereiding workshops
donderdag	13	10.00 tot 12.00	rondleiding over de campus
		13.00 tot 14.00	workshop Nederlandse Gebarentaal en poëzie
		16.00 tot 17.00	voorstelling De Ontmoeting
vrijdag	14	10.00 tot 11.30	gesprek met Clayton Valli, een dove taalwetenschapper en dichter
		14.00 tot 15.00	gesprek met docenten 'Deaf Culture', MSSD
		15.00 tot 17.00	workshop Drama Department
		20.00 tot 21.00	voorstelling van: I Didn't Hear That Color onder regie van Bob Daniels
		21.00 tot 23.00	receptie
zaterdag	15		vertrek naar New York
zondag	16		vertrek naar Amsterdam.

Workshops

We hebben drie workshops gegeven. Aan de workshop op de MSSD deden zestien jongeren van 15 à 16 jaar mee. Voor de workshop hebben we een lijst gemaakt, van Nederlandse gebaren die een belangrijke rol spelen in het toneelstuk De Ontmoeting.

Tijdens de workshop kreeg iedereen een lijst met links de Engelse woorden en rechts de vertaling ervan in het Nederlands. We lieten nu steeds eerst het gebaar zien in American Sign Language en daarna in Nederlandse Gebarentaal. De reacties van de jongeren waren heel enthousiast. Iedereen oefende de Nederlandse gebaren, een goede voorbereiding op de voorstelling 's middags. Tenslotte lieten we vier gedichten in Nederlandse Gebarentaal zien.

Aan het Department of Drama gaven we workshops aan twee groepen studenten, iedere groep bestond uit ongeveer 15 studenten van rond de 20 jaar oud. We begonnen met te vertellen hoe we tot toneel spelen zijn gekomen. Doven van onze leeftijd hebben meestal geen opleiding kunnen volgen, omdat er vroeger geen tolken waren. Onze generatie bestaat dan ook voornamelijk uit ambachtlieden. Wij zelf zijn ook begonnen als glasinstrumentmaker en instrumentmaker. De studenten luisterden heel geboeid naar het verhaal over de ontwikkeling die wij hebben doorgemaakt. Het is opvallend hoeveel interesse er bij jonge doven is voor de geschiedenis van oudere doven. Het geeft ook aan hoe belangrijk het is dat er volwassen doven bij het onderwijs aan dove kinderen en jongeren worden betrokken. Er kwamen veel vragen over het gebarentheater in Nederland. Tenslotte hebben wij ook hier een gedeelte van ons poëzie-programma laten zien.

Voorstelling De Ontmoeting

In Ely Auditorium, één van de vele theaterakkomodaties op de campus hebben we een voorstelling gegeven van De Ontmoeting.

De voorstelling werd door 120 mensen, merendeel doven bezocht. Er waren behalve studenten, opvallend veel wetenschappelijk medewerkers. De voorstelling werd geïntroduceerd door Gilbert Eastman, voorzitter van het Department of Drama.

De reacties waren overweldigend en dat hadden we niet verwacht. Gebarentheater in Nederland is pas begonnen. Bovendien waren we bang dat er reacties zouden komen op de inhoud van het stuk: de onderdrukking van de Indianen en hun cultuur door de blanken.

Men reageerde echter positief. Met de inhoud van het stuk had men geen enkel probleem. Gilbert Eastman vond dat het stuk ook uitstekend geschikt was voor jongeren, omdat zij op een aantrekkelijke manier een stuk geschiedenis van Amerika te zien krijgen. Eastman en Valli, dove taalwetenschapper en dichter, waren onder de indruk van het sterk visuele karakter van de Nederlandse

Gebarentaal. Het is de wet van de remmende voorsprong. Omdat gebaren in Nederland zo lang zijn verboden en Nederlandse doven in hun kontakten met horenden zich altijd met handen en voeten duidelijk hebben moeten maken, is de Nederlandse Gebarentaal weinig versleten en heel mooi en duidelijk van vorm. Gallaudet heeft het Nederlandse Gebarentheater echt ontdekt!

Gesprek met Clayton Valli

Clayton: ik werk bij het Department of Linguistics en geef les aan dove studenten over American Sign Language. Daarnaast geef ik les aan tolken. Niet alle studenten die hier op de universiteit komen, kennen American Sign Language. Wij vinden het belangrijk dat zij hun eigen gebarentaal beheersen. Het is belangrijk dat zij lid worden van de dovencultuur. Velen zijn zich niet bewust van hun eigen identiteit. Hun identiteit wankelt, net als in jouw gedicht 'Yin Yang' (tegen Wim).

John: toen ik klein was, maakten mijn vader en moeder geen gebaren. Mijn ouders zijn horend, mijn broers ook. Op school was gebaren verboden. Achter de rug van de onderwijzer maakte ik altijd grapjes in gebaren en werd daarvoor gestraft. Daarom was ik blij dat ik van school af ging. Ik heb een hekel gekregen aan studeren. Dus toen ging ik werken, maar ik had geen contact met mijn horende kollega's. Nu speel ik theater en eindelijk werk ik aan mijn eigen ontwikkeling.

Wim: Nederland is sterk oraal. Pas de laatste jaren komt daar verandering in.

Clayton: maar in Amerika is het ook niet best. Er zijn veel orale scholen. Gallaudet is een bijzondere situatie.

John: tijdens The Deaf Way heb ik zoveel doventheater gezien uit de hele wereld. Prachtig. In Nederland is maar één groep. Wij krijgen maar heel weinig subsidie van de overheid.

Wim: gebarentheater in Nederland is nieuw, pas twee jaar oud. Ik danste vroeger veel en deed aan mime, maar dans en mime zijn geen speciale onderdelen van de dovencultuur. Gebarentheater wel.

John: wij hebben pas drie avonden gehad met poëzie in spreek- en gebarentaal. Dove en horende dichters hebben elkaars werk vertaald.

Clayton: ik ga promoveren op poëzie in gebarentaal. Ik onderzoek 'rijm' in gebarentaal. Ik ben heel verbaasd, want in jullie stuk De Ontmoeting zit heel veel poëzie. Bijvoorbeeld 'Indiaan sterft als een vallend blad' en 'Zie de blanke man' en 'Olie, olie, olie' daarin is herhaling heel dichtertlijk gebruikt.

Ik wil graag workshops organiseren in Europa voor dove dichters.

Jullie moeten poëzie niet opschrijven, maar opnemen op video. Dat is de beste manier van 'opschrijven'.

We bekijken en bespreken tenslotte enkele videobanden uit de serie:

Poetry in motion

Original works in ASL
Sign Media Inc.
4020 Blackburn Lane, Burtonsville
MD 20866 Voice TTY: (301) 421-0268

Gesprek met Jennifer T. MacMillan en Janet Weinstock (MSSD)

Jennifer en Janet zijn twee (dove) docenten van Gallaudet. Zij geven les in een bijzonder vak, Deaf Culture. Zij behandelen de geschiedenis van doven. Hoe stonden Grieken, Romeinen tegenover doven? Komen doven in hun geschriften voor? Zo ja, op wat voor manier? Wat voor rol hebben doven gehad in de beeldende kunst, in de film, de wetenschap en de arbeid?

Een belangrijke informatiebron is de Gallaudet Encyclopedia of the Deaf. De leerlingen van de MSSD maken werkstukken over doven die in de geschiedenis een belangrijke rol hebben gespeeld. Ze maken de werkstukken in kleine groepjes. Voor een werkstuk lezen ze een aantal boeken en vatten deze samen in een 'poster'. Een poster is een soort muurkrant waar behalve tekst ook illustraties op staan. De poster wordt klassikaal besproken, zodat de andere leerlingen er vragen over kunnen stellen. Zo wordt de kennis gemeenschappelijk gemaakt.

De docenten maken ook samenvattingen van boeken die over doven zijn verschenen. Leerlingen lezen de samenvattingen en als zij het interessant vinden, lezen zij het boek.

In het klaslokaal hangen allerlei illustraties uit de dovengeschiedenis. Er is ook een 'citaat van de week'. Elke week kiezen Jennifer en Janet een uitspraak uit, die over dovencultuur gaat. Zoals 'Doven kunnen alles, behalve viool spelen', een uitspraak van King Jordan, de eerste dove president van Gallaudet.

Er is nog geen lesboek voor het vak 'Deaf Culture', maar Jennifer en Janet zijn wel bezig een lesboek te maken.

Zij vinden het heel belangrijk dat er in hun lessen American Sign Language wordt gebruikt. Horende leerkrachten gebruiken vaak geen ASL, maar een gebaarsysteem. In een gebaarsysteem wordt de structuur van de Engelse zin aangehouden, en daar worden gebaren bij gemaakt. ASL heeft echter een hele andere grammatica dan Engels.

Op Gallaudet is er dan ook een hevige discussie gaande. Drie dove docenten hebben een stuk geschreven, waarin zij stellen dat ASL de voertaal moet worden tijdens de lessen en colleges.

Studie in de bibliotheek

In de bibliotheek hebben we literatuur opgezocht over:

- poëzie in gebarentaal
- gebarentheater

- dovencultuur
- dovengeschiedenis
- tolken

Van deze thema's hebben we uitdraaien van de computer laten maken.

In de boekwinkel hebben we de nieuwste boeken over deze onderwerpen gekocht.

I Didn't Hear That Color

I Didn't Hear That Color is een toneelstuk, dat geschreven en geregisseerd is door Bob Daniels. We hebben de première van dit stuk bijgewoond. Het wordt gespeeld door zwarte dove acteurs en behandelt in een aantal krachtige korte scènes de levens van zwarte doven. Hoe racistisch is gebarentaal bijvoorbeeld? De acteurs lieten zien welke gebaren er voor 'neger' en voor 'Afrika' worden gebruikt! De voorstelling werd bezocht door doven en horenden, door witten en zwarten. Er waren veel zwarte mensen uit de politiek aanwezig. De bevolking van Washington bestaat voor 70% uit zwarte mensen en de noord-west campus van Gallaudet ligt in één van de zwarte wijken. Het percentage zwarte studenten op Gallaudet is nog altijd te laag.

5. TOEKOMSTPLANNEN

Deze kulturele uitwisseling is van beide kanten bijzonder goed bevallen. Wij doven hebben internationale kontakten nodig. In Nederland zijn 12.000 mensen die doof zijn geboren of doof zijn geworden voor het derde levensjaar. De meesten hebben gebarentaal als voertaal. De groep is te klein om ontwikkelingen op kultureel gebied te kunnen dragen. Uitwisseling met doven in andere landen is noodzakelijk.

Bruce Hlibok komt in november naar Nederland om op donderdag 29 en vrijdag 30 november zijn stuk 'The Deafmute Howls' te laten zien. Het stuk is een bewerking van de autobiografie met dezelfde titel van Albert Ballin. Albert Ballin was doof en een speler in de stomme film. Hij werkte onder andere samen met Charlie Chaplin en was bevriend met Alexander Graham Bell, de uitvinder van de telefoon. De voorstelling wordt gegeven in theater De Speelruimte in Amsterdam. De produktie is in handen van het Handtheater. Voor de voorstellingen is veel belangstelling. Omdat deze in ASL wordt gespeeld, is er voorafgaande aan de voorstelling een korte les in Amerikaanse gebaren.

Het is de bedoeling dat een aantal spelers van het Handtheater over een jaar hun nieuwe produktie in New York laten zien. Deze reis zou weer kunnen worden gekombineerd met een bezoek aan Gallaudet University, die in de persoon van Bob Daniels heeft laten weten ons graag weer te zien.

